

PLANPROGRAM FOR AREALDELEN 2016-2025

Eidskog kommune

Saksbehandling:
Vedtak om høring: K-sak 49/15 12.05.2015
Høring i perioden: 04.06.-21.08.2015
Vedtak om fastsettelse: K-sak 103/15 17.11.2015

Datert: 15.04.2015
rev: 03.06.2015 (datoer og nytt skjema), 20.10.2015 (etter høring), 11.12.2015 (politisk organisering, behandling, datoer i framdriftsplan.)

Innhold

1	Innledning og bakgrunn for arbeidet	3
1.1	Innledning	3
1.2	Viktige utviklingstrekk	3
1.3	Gjeldende plan og vedtak om revisjon	4
1.4	Om planprogrammet	4
1.5	Ønsket arealbruk og målsettinger	4
2	Føringer for planarbeidet	5
2.1	Nasjonale føringer	5
2.2	Regionale føringer.....	6
2.3	Lokale føringer	6
3	Programdel	7
3.1	Viktige plantema.....	7
3.1.1	Oppdatering av plankart og bestemmelser.....	7
3.1.2	Arealstrategi	7
3.1.3	Levekår (overordnet satsingsområde)	7
3.1.4	Barn og unge (overordnet satsingsområde)	8
3.1.5	Folkehelse (overordnet satsingsområde)	8
3.1.6	Samfunnssikkerhet (satsingsområde)	8
3.1.7	Arbeidsliv og næringsutvikling (satsingsområde)	8
3.1.8	Klima og miljø (satsingsområde)	9
3.1.9	Natur- og friluftsområder, vassdrag.	9
3.1.10	Kulturminner	9
3.1.11	Landbruksområder og jordvern	10
3.1.12	Sentrumsutvikling	10
3.1.13	Grendeutvikling.....	10
3.1.14	Boliger og bolyst	10
3.1.15	Samferdsel og infrastruktur	11
3.1.16	Fritidsboliger.....	11
3.2	Utredningsbehov	12
3.2.1	Statistikk.....	12
3.2.2	Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Konsekvensutredning (KU)	12
3.2.3	Kommunereform	12
3.2.4	Temakart. Fagutredninger. Alternative løsninger.	12
3.2.5	Behandling og krav til innspill	12
3.3	Planprosess.....	12
3.3.1	Organisering	12
3.3.2	Informasjon og medvirkning	13
3.3.3	Opplagg for iverksetting og evaluering	13
3.3.4	Framdriftsplan.....	14
3.4	Vedlegg	14

1 Innledning og bakgrunn for arbeidet

1.1 Innledning

Eidskog kommune har i *Planstrategi for Eidskog kommune 2013-2015* satt fokus på behovet for et overordnet planverktøy. Bakgrunnen er å gjøre det lettere å styre utviklingen mot de mål kommunen ønsker.

Kommuneplanen med samfunnsdel, arealdel og tilhørende handlingsprogram er et krav til alle kommuner.

Samfunnsdelen (vedtatt 2014) har definert satsingsområder for å utvikle Eidskog videre. En revisjon av kommuneplanens arealdel vil bygge opp om de målene som er satt. Arealdelen vil gi langsiktige føringer for hvordan kommunens fysiske areal forvaltes. En arealdel er et av flere virkemidler for å snu de utfordringer vi har på levekår og folkehelse. Den vil også vise hvordan kommunen vil legge til rette for arbeidsplasser og gjøre det enda bedre å bo i Eidskog.

1.2 Viktige utviklingstrekk

Eidskog har hatt en nedgang fra 6409 innbyggere i 2000 til 6219 i 2015. Det økte noe tidlig på 2000-tallet, men etter 2005 har det gått ned. I tiårsperioden 2005-2014 var det et fødselsunderskudd på 43 i snitt pr. år, men dette har blitt kompensert noe med en nettoinnflytting av i snitt 15 personer. I regionen for øvrig er det samlet en nedgang, men Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal har en liten økning.

Tabell 1 Folkemengde Glåmdalen (data april 2015)

Kommuner/år	2000	2005	2010	2015
Eidskog	6409	6499	6327	6219
Kongsvinger	17349	17279	17377	17881
Nord-Odal	5089	5073	5118	5128
Sør-Odal	7349	7623	7791	7800
Grue	5442	5275	5078	4853
Åsnes	8112	7779	7607	7561
Våler	4063	3924	3870	3790
SUM	53813	53452	53168	53232

Prognosene for folkemengde viser en utflating, men en økende andel over 67 og en svak nedgang i yrkesaktiv alder.

Tabell 2 Befolkningsutvikling i Eidskog (Middels nasjonal vekst, MMMM, april 2015)

Alder/årstall	2015	2025	Endring i %
0-5 år	295	339	15 %
6-12 år	442	408	-8 %
13-19 år	577	434	-25 %
20-44 år	1630	1525	-6 %
45-66 år	2061	2012	-2 %
67-79 år	806	1052	31 %
80+ år	404	440	9 %
Totalt	6215	6210	0 %

I forhold til prognosene i planstrategien (som gikk til 2020) viser denne en økning i gruppen 80+ slik at denne øker til 440 personer, mens den i planstrategien hadde en nedgang på -6 % til 392 i 2020. Vi har også en sterkere økning i gruppen 0-5 som får en vekst på 15 %, mens planstrategien hadde en svak økning. Når prognosene er fortsatt nedgang i yngre aldersgrupper, mens andelen eldre øker vil dette ha betydning for kommunens disponeringer fremover. Det bør undersøkes mer om prognosene da det har betydning for tjenestetilbudet kommunen skal ha. Blant annet valg av vekstalternativ for befolkningsutvikling.

1.3 Gjeldende plan og vedtak om revisjon

Kommuneplanens arealdel er vedtatt 18.03.2004. Målsettingen da var mindre dispensasjoner i LNF, skape sterke tettsteder og få et bedre grunnlag for arealforvaltningen. Vår erfaring er at planen har truffet med noe, mens manglende økonomi til utbygging av infrastruktur, lav nybygging og en periode med vesentlig mindre hyttebygging har ført til at planen i mindre grad enn ønsket er realisert. Det er også bestemmelser og tolkninger som det er behov for å revidere.

Siden mye av planen kan videreføres er det riktig med en revisjon i forhold til en helt ny plan. Dette vurderes også å være riktig ut i fra at det også er andre oppgaver Eidskog kommune må prioritere.

Vedtaket om revisjon er hjemlet i planstrategien og fulgt opp som et mål i samfunnsdelen. Arbeidet fram til planoppstart, og prosjektorganiseringen, er forankret i et mandat gitt av planutvalget den 24.3.2015.

Vedtaket om oppstart av planarbeid er fattet av kommunestyret i sak 49/15 den 12.05.2015. Planprogrammet var til høring i perioden 04.06.-21.08.2015.

1.4 Om planprogrammet

For kommuneplaner skal det lages et planprogram, jf. Pbl § 4-1 og forskrift om konsekvensutredning § 6. Dette skal være førende for planarbeidet. Planprogrammet viser hva Eidskog kommune vil konsentrere seg om ved utarbeidelsen av planen.

Planprogrammet gjør rede for:

- Formål med planarbeidet
- Planprosessen med frister og deltakere
- Opplegg for medvirkning
- Om ev. alternativ
- Behovet for utredninger

Planprogrammet er lagt ut til offentlig ettersyn i forbindelse med varsling av planoppstart. Etter høringsperioden er innspill bearbeidet. Endelig planprogram skal stadfestes av planmyndigheten som i Eidskog er Planutvalget. Planprogrammet vil danne en sjekklister for utforming av planforslag.

1.5 Ønsket arealbruk og målsettinger

Det er et overordnet mål å redusere levekårsutfordringene og bedre folkehelsen i Eidskog. Det vil være livskvalitet og tilhørighet som gjør at folk velger Eidskog. Dette er et langsiktig arbeid og arealdelen skal bidra med å utvikle mulighetene til å komme seg ut i nærmiljøet, legge til rette for et godt bomiljø og et trygt samfunn.

Eidskog har flere næringsområder, målet med arealdelen er å legge til rette for næringsutvikling regionalt med å få byggeklare næringsstomter på Magnormoen og

dra fordel av beliggenhet på grensen mot Sverige og ved riksveg 2. Det er også et mål å prioritere et område til der Matrand eller Grasmo kan være aktuelt.

Eidskog skal bidra til økt bosetting i regionen gjennom gode oppvekstforhold og et variert botilbud. Befolkningsvekst må skje ved økt tilflytting på grunn av alderssammensetning. Satsingen på å utvikle Skotterud med ulike boligtyper og gode sentrumsfunksjoner videreføres.

Eidskog er spredtbygd og planen må vurdere hvordan bygdene kan videreutvikles samtidig som sentrum styrkes.

Arealdelen skal prioritere kostnadseffektive løsninger slik at utbygging av bolig og næring blir rimeligere for kommunens driftsbudsjett.

Kommunens interne visjon er:

“Vi skal ta ansvar for et sterkt og levedyktig samfunn
– også for framtidens generasjoner”

Dette er grunnlaget for arbeidet mot en ny arealdel.

2 Føringer for planarbeidet

2.1 Nasjonale føringer

Et av formålene med plan- og bygningsloven er å samordne mål og oppgaver. Kommunene skal ha en samlet kommuneplan, der arealdelen skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det vises også til kommunelovens § 5 om en samordnet plan for kommunens virksomhet og at den skal bygge på en realistisk vurdering av forventet utvikling.

Nasjonale mål og interesser er gitt i en rekke føringer gjennom lover og utøvelse av regjeringens politikk gjennom ulike retningslinjer. For arealbruken er de viktigste:

- *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (H-2347)*
- Statlige planretningslinjer (SPR) og de eldre rikspolitiske retningslinjene (RPR) der særlig *SPR for bolig-, areal- og transportplanlegging, SPR for klima- og energiplanlegging i kommunene og RPR for å styrke barn og unges interesser i planleggingen* er aktuelle for Eidskog.
- Retningslinje *Støy i arealplanleggingen* siden det både er jernbane, veg, skytebaner og næringsområder som kan være støykilde for befolkningen.
- Rundskriv *Arealplanlegging og utbygging i fareområder*.
- Universell utforming der KMD arbeider med en ny *Handlingsplan for universell utforming i planlegging*.
- *Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesse i planleggingen*
- *Nasjonal Transportplan (NTP)* der Kongsvingerbanen (Oslo-riks grensen) og Rv. 2 er en del av vesentlig del av de nasjonale og skandinaviske transportkorridorene. Særlig viktig for tømmer, lastebiltransport og arbeidspendling Norge-Sverige.
- Videre er det flere føringer for å ivareta oppvekstmiljø, folkehelse, naturmangfold, risiko og sårbarhet, jordvern, transport osv.

2.2 Regionale føringer

En overordnet føring for Hedmark er befolkningsutvikling og regionalt samarbeid. Sentrale føringer er:

- *Fylkesplan for Hedmark 2009-2012 (20)* med hovedmål: Attraktive lokalsamfunn og nærmiljøer som skaper identitet, bo-, utdannings- og etableringslyst. Videre også regionale mål for Glåmdalsregionen.
- *Fylkesplan Regional planstrategi for Hedmark 2012-2015* med fokus på kompetanse og næringsutvikling, infrastruktur, klima, energi og naturressurser og attraktivitet.
- *Regional samferdselsplan 2012-2021*, særlig punktene trafiksikkerhet, gang- og sykkelveger, kobling mot Akershus/Oslo og videre utbygging av bredbåndsløsninger.
- *Plan for fysisk aktivitet i Hedmark 2014-2017*, bl.a. fysisk helse som et gjennomgående tema og satsing på nærmiljøanlegg.
- *Trafikksikkerhetsplan for Hedmark fylke 2014-20*.
- *Fylkesdelplan for kulturminnevern (2005)*

Videre vil Akershus sine planer blant annet *Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus* (under arbeid) være relevant for kommunikasjon Eidskog – Akershus.

Glåmdal regionråd sin strategiplan for 2012-2015 har fokusert på kompetanse, samferdsel, innbyggerrekruttering og næringsutvikling. Å ligge i forkant med arealplanlegging er en nøkkel for å nå flere av utfordringene.

Byregionprosjektet har en målsetting om flere arbeidsplasser i regionen, felles omdømmebygging og blant annet retningslinjer for arealplaner og bedre oversikt over næringsområder. Eidskog vil være med i en søknad om deltakelse i fase 2, jf. kommunestyrets vedtak i sak 32/15 den 07.04.2015.

Planarbeid i nabokommuner: Eda kommun vedtatt sin översiktsplan i 2014. Aurskog-Høland har hatt planprogrammet ute på høring med frist 6.2.2015. Sør-Odal har vedtatt arealdelen i 2013 og Kongsvinger kommune vedtatt arealdel i 2009. Nes kommune har vedtatt sin arealdel den 30.06.2015.

Det er et godt kartsamarbeid i Sør-Hedmark med gode kartverktøy og kompetanse. Det vil også tas kontakt med nabokommunene for innspill og mulig koblinger i plan.

2.3 Lokale føringer

De viktigste lokale føringene er samfunnsdelen, budsjett/handlingsdel og planstrategien. Videre flere kommunale planer for energi- og klima, landbruk, kultur og næringsplan. Både planstrategi og samfunnsdelen sier at tverrsektorielt arbeid med levekårsforbedringer er viktig, dette blir et fokus i arealdelen.

Kommunens økonomi og ressurser er anstrengt. Dette reduserer muligheten til utredninger og kartlegging. Det er redegjort for dette i Planforum. Samtidig kan vi dra veksler på arbeid som allerede gjøres som overordnet ROS-analyse, en fersk samfunnsdel, regionale analyser og stadig bedre tilgang på temakart.

Det er også flere svært oppegående grendeutviklingslag og andre foreninger som vil kunne medvirke.

Kommunevalget høsten 2015 gir behov for en ny planstrategi. Det bør arbeides mot en bedre kobling mellom kommunestyreperioder, planstrategi og kommuneplan. Det

vil også være en periode med en kommunereform som vil pågå. Planperiode foreslås derfor til 2016-2025.

3 Programdel

3.1 Viktige plantema

Viktige plantema bygger opp om ønsket utvikling. Noe er viktig å utvikle, mens noe ikke er så nødvendig i denne planrevisjonen.

Planprogrammets hovedoppgave er å tydeliggjøre og avklare hvilke tema en skal konsentrere seg om.

3.1.1 Oppdatering av plankart og bestemmelser

Dagens kommuneplan har enkelte bestemmelser som er utfordrende. Saksbehandlingen kan i disse sakene være annerledes enn ønsket praksis.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Plankrav og innhold i reguleringsplaner
- ✓ Mindre tiltak på bebygde eiendommer og deling til uendret bruk
- ✓ Avstandskrav spredt bebyggelse
- ✓ Differensiering i 100-metersonen
- ✓ Erstatte kommunale vedtekter
- ✓ Retningslinjer knyttet til ønsket praksis
- ✓ Felles retningslinjer for arealplaner (Byregionprosjektet)

Det er også tema som har kommet etter 2004 som skal med:

- ✓ Universell utforming og folkehelse
- ✓ Risiko og sårbarhet (Klimatilpasning, støy, flom og skred)
- ✓ Rekkefølgekrav til teknisk og sosial infrastruktur
- ✓ Hensynssoner

3.1.2 Arealstrategi og arealregnskap

Arealstrategien er de langsiktige prinsippene for arealbruk. Vi vurderer det som viktigere i kommuner med utbyggingspress og større behov for overordnede avklaringer. Vi legger eksisterende plan til grunn, men vil jobbe for en tydeligere prioritering. Arealstrategi kan også benyttes for å unngå planarbeid i områder der det ikke bør åpnes for annen arealbruk basert på faglig og politisk drøfting.

Utredningsbehov: Det skal vurderes en enkel strategi for:

- ✓ Stedsutvikling
- ✓ Styrke kommunens fortrinn
- ✓ Byggeklare næringsområder
- ✓ Styre boligbygging

Et arealregnskap som viser arealreserver og arealbehov anses å ha liten kost-/nytteverdi, også i lys av liten nedbygging av matjord og lite utbygging generelt. Det vil likevel tallfeste hva som er nødvendig og slik sett bidra til å styre omfanget av byggeområder. Det vurderes som riktig å gjøre dette svært enkelt.

3.1.3 Levekår (overordnet satsingsområde)

Et viktig satsingsområde i samfunnsdelen der arealdelen og prosessen må bidra for å endre situasjonen i kommunesamfunnet. Temaet er noe utfordrende å løse gjennom en arealdel, men enkelte tema vil være riktig å vurdere i en fysisk plan.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Steds- og grendeutvikling som kan gi en god oppvekst
- ✓ Tilrettelegging for flere arbeidsplasser
- ✓ Prosess som skaper medvirkning.

3.1.4 Barn og unge (overordnet satsingsområde)

Både for bosetting og trivsel er oppvekstsvilkår svært viktig. I prosessen skal ungdomsrådet involveres. Det vil hentes erfaringer fra andre kommuner, det er økende grad naturlig å dele barn og ungdom da disse har ulike behov.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Bruke ungdomsrådet og finne medvirkningsformer for deltakelse fra barn.
- ✓ Vurdere retningslinjer/bestemmelser som fremmer tiltak for ungdom og gir enklere saksbehandling
- ✓ Legge til rette for aktiviteter og møtesteder

3.1.5 Folkehelse (overordnet satsingsområde)

Skal være gjennomgående og systematisk i all kommunal planlegging. Sentralt i forhold til Helseplan og Kulturplan. Legges opp til samarbeid med Glåmdal regionråd sitt folkehelseprosjekt. Det jobbes med eget prosjekt med grendeutviklingslagene, dette vil også kobles mot arealdelen.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Folkehelsevurderinger inn i planprosessen
- ✓ Forankring av folkehelse i arealdelen
- ✓ Kommunens turveger, gang- og sykkelveger og snarveger
- ✓ Motocrossanlegg Magnor
- ✓ Ivareta muligheter til utfart fra egen bolig

3.1.6 Samfunnssikkerhet (satsingsområde)

Økende utfordringer knyttet til klima, økende avhengighet av infrastruktur og elforsyning, kommunikasjon og forhold som jernbane og viktige veger i kommunen gjør at det er flere tema som bør vurderes. Kommunen er i gang med en overordnet ROS-analyse. Eidskog har i liten grad kartlagt naturfarer og løsmasser.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Om det er behov for temakart for flom, leire eller andre risikomomenter
- ✓ Støy fra jernbane, samlet støy fra veg og bane
- ✓ Vurdere buffersoner og bestemmelser for å redusere kostnader til plan
- ✓ Få avklart hensynssoner for Matrand grunnvannsbrønn og vurdere de øvrige drikkevannskildene

Skytebaner og radon prioriteres ned. Skytebaner er vanskelig i overordnet sammenheng, radon ivaretas gjennom byggesak. Klimatilpasning bør vurderes i forbindelse med byggeområder. Trolig er Eidskog noe mindre utsatt for alvorlige konsekvenser på grunn av topografi og spredt bosetting enn andre strøk av landet.

3.1.7 Arbeidsliv og næringsutvikling (satsingsområde)

Alle grendelag har næringsområder i arealdelen. Det er viktig å finne hva som er reelt og hvordan få dette utbyggingsklart. Vår vurdering er at Magnormoen er det vi kan bidra med i en regional sammenheng med beliggenhet ved riksgrensa og riksveg 2. Byregionprosjektet arbeider også med næringsområder. Det må være en politisk og faglig diskusjon rundt hvilke områder som skal prioriteres.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Kan Magnormoen prioriteres for å oppnå byggeklare næringstomter?
- ✓ Vurdere utbyggingsrekkefølge og klargjøring
- ✓ Beholde eksisterende områder i alle grender, men ikke åpne for nye
- ✓ Det skal gjøres en gjennomgang av fjell- og løsmasseressurser i kommunen for å oppdatere områder og få et formelt grunnlag for reguleringsplaner.
- ✓ Vurdere om reiselivsnæringa har arealbehov

3.1.8 Klima og miljø (satsingsområde)

I samfunnsdelen ble det pekt på miljøvennlige bo-, transport- og arbeidsforhold, et lavt energiforbruk og en oppdatert arealforvaltning. Energi- og klimaplanen er vedtatt i 2011. Planen har i liten grad vært et aktivt dokument, men ved nybygg er det en bevisst holdning for å få gode løsninger. Av tiltak som vil være aktuelle å se på er videre utbygging av fjernvarme på Skotterud. Ivaretas gjennom andre tema.

3.1.9 Natur- og friluftsområder, vassdrag.

Viktige friluftsområder er Vekterveien, Finnskogleden, flere sjøer med Skjervangen, Helgesjøen og Nessjøen som gode eksempler. Skiløyper på blant annet Havmyrene, Leirsjøen og Midtskogsætra. Eidskog har flere vassdrag som alle renner mot Sverige. Det er to naturreservat i kommunen, Linåsmyra ved Magnor og Nygårdsmylene mot Sør-Odal. Det er forslag om å opprette et nytt naturreservat ved Bjellneset (ved Helgesjøen).

Vassdragene er i all hovedsak lette å komme til for allmennheten. I flere av sjøene er det tilrettelagt med badeplasser. Siden 2005 er det registrert en økning fra 359 til 374 fritidsboliger innenfor 100-metersonen. Dette er delvis innenfor regulerte områder og noen bruksendringer.

Biologisk mangfold/naturområder: Kvaliteten på grunnlaget anses som godt.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Er enkelte områder er så viktige at de bør ivaretas spesielt gjennom grønnstruktur eller bruk og vern av sjø og vassdrag?
- ✓ Hvordan tilrettelegge for økt bruk for flere brukergrupper?
- ✓ Tiltak i strandsonen, hvilke grenser er aktuelle? Skal det åpnes for mindre tiltak på bebygde eiendommer eller gir dette en økende grad av urettferdighet?

Ytterligere registreringer knyttet til biologisk mangfold/naturmangfold prioriteres ned, med unntak for områder med endret bruk som fanges opp av konsekvensutredningen.

3.1.10 Kulturminner

Kommunestyret har fattet en beslutning om at kommunedelplan for kulturminner skal settes i gang. Kartlegging skal settes i gang som forberedelse til planen. Videre prosess her er ikke drøftet på nåværende tidspunkt.

Temaet inngår i konsekvensutredninger for områder som vil få endret bruk. Det vil være viktig å ha en dialog mellom hvilke områder som er aktuelle og hvilke registreringer som gjøres til kulturminneplanen. I dagens arealdel er Skjervangen, Sootkanalen og Gaustadmoen omtalt som særlige kulturminneområder. Det bør vurderes hvordan dette videreføres og om andre områder skal inn som hensynssoner. I følge en NIKU-rapport er 91 % av SEFRAK-registrerte bygninger i kommunen er tilknyttet landbruket. En utfordring vil være å ivareta et behov slik at

deler av disse gamle bygningene kan ivaretas gjennom bruk, dette vil også være en del av LNF-vurderingene.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Behov for temakart
- ✓ Hensynssoner for viktige miljø med krav om faglig vurderinger før tiltak
- ✓ Bruk av kulturminner for rekreasjon, stedsutvikling og næringsliv

3.1.11 Landbruksområder og jordvern

Redusert lønnsomhet innenfor det tradisjonelle landbruket har ført til stor grad av kombinasjon med annet arbeid. Dette gir ensidig kornproduksjon, og mindre husdyrhold. Det er også tap pga. rovdyr. Nå brukes ¾-deler av jordbruksarealet til førkorn. Det er i dag få husdyrbruk igjen. Dette kan føre til at areal som er mindre egnet til dagens produksjon kan ønskes brukt til utbygging. Fokus på langsiktige ulemper knyttet til tap av dyrka og dyrkbar jord vil være et viktig tema i arealdelen.

Det er rundt 500 000 dekar produktiv skog, dette utgjør 77 % av kommunens areal.

Det er i landbruksplanen definert «kjerneområde landbruk».

Det skal ses på følgende:

- ✓ Kjerneområde landbruk (ordinær LNF eller hensynssone?)
- ✓ Muligheten for bygdenæring
- ✓ Retningslinjer til spredt bosetting slik at landbruksnæringa ikke svekkes

3.1.12 Sentrumsutvikling

Både Skotterud og Magnor har hatt egne stedsutviklingsprosjekt. Skotterud har et påbegynt planarbeid med å utvikle Skotterud syd (Nedre Skotterud). Satsingen på å utvikle Skotterud med ulike boligtyper og gode sentrumsfunksjoner videreføres. Å legge til rette for handel vil være det viktigste for sentrum da et godt utvalg butikker skaper liv og gir sentrum en reell funksjon.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Hvordan bygge videre på arbeidet med Magnor og Skotterud
- ✓ Skotterud syd følges opp gjennom arealdelen.
- ✓ Det skal hentes inn erfaringer fra andre tettsteder for å finne tiltak som styrker sentrum og gir flere besøkende fra gjennomgangstrafiken.

3.1.13 Grendeutvikling

Mange sterke grender kan gi utfordringer med å se helhet. Grendene gir likevel et godt tilbud til et godt nærmiljø, trivsel og følelse av tilhørighet. 63 % av eidskogingene bor i grender, mens tilsvarende tallet for Hedmark er 45 %. Dette gjør at spredt bosetting vil være et aktuelt tema. Det vil likevel være behov for å se på hva som fungerer og hvordan kommunale tjenester og ansvar skal tilpasses.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Hva er realistisk å sette av areal til?
- ✓ Fordeling av boligfelt og spredt bebyggelse
- ✓ Bestemmelser og retningslinjer til LNF-spredt boligbygging

3.1.14 Boliger og bolyst

De siste 10 år (2005-2014) er det ferdigstilt 128 boenheter som gir et snitt på 13 i året. Rundt 50 er i flermannsboliger, leiligheter og bo- og servicesenter. 11 er våningshus. Kommunale leiligheter på Skotterud er mer etterspurt enn på Magnor

fordi sentrumsfunksjoner og helsetjenester er lettere tilgjengelig her. Samtidig er det flere henvendelser om bruksendring fra kontor/forretning til leiligheter på Magnor.

Noe som trekkes opp i den regionale debatten er om det skal satses på et næringsssenter og at kommunene rundt i større grad tilbyr bosetting. En diskusjon vil være hvordan ressurser fordeles og transportbehov. Eidskog har en høy andel pendlere, dette kan også tolkes som mange ønsker å bo i kommunen.

Kvinner har ofte utdanning innen helse, undervisning, handel og offentlig forvaltning som er meget viktig for kommunens tjenestetilbud. Mobiliteten kan gjøre at de følger partner, men de legger større vekt på oppvekstmiljø, bomiljø og fritidstilbud. Når barna når skolealder skal det mer til for å flytte. For å beholde de vil et godt barnehage- og grunnskoletilbud være svært viktig.

Boligsosial plan vil omtales i planbeskrivelsen.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Bestemmelser som er balanserte for å redusere dispensasjoner fra plankrav, men samtidig ivaretar de viktigste verdiene
- ✓ Kobling mot byregionprosjektet
- ✓ Behov for areal til kommunale boliger

3.1.15 Samferdsel og infrastruktur

Eidskog kommune har et vedlikeholdsetterslep både på vann, avløp og veger. Eidskog er med i GIVAS IKS for vann (kommunale vannverk) og avløp. Største vannleverandør er Kroksjøen Vannverk SA. Arealdelen må bidra til tydeligere prioritering av hvilke områder som skal bygges ut. Det skal utarbeides en vedlikeholdsplan som vil gi innspill til arealdelen og motsatt. Det skal jobbes for å kunne utvikle gang- og sykkelvegtilbudet.

Et bedre tilbud på nettilknytning/bredbånd er viktig for kommunen og innbyggerne.

Det skal ses på følgende:

- ✓ Framføring av veg, vann og avløp til prioriterte utbyggingsområder.
- ✓ Bredbånd og nettilknytning
- ✓ Gang- og sykkelvegtilbud, få en planreserve.
- ✓ Rv. 2 og fv. 21, trafikkikkerhet.
- ✓ Langsiktig tilrettelegging med tanke på togtilbud.

3.1.16 Fritidsboliger

Nåværende plan hadde stort fokus på fritidsboliger. Det er flere regulerte områder som har tilgjengelige tomter. Nye felt for fritidsboliger vil ikke prioriteres i denne revisjonen.

3.2 Utredningsbehov

3.2.1 Statistikk

Det er behov for mer presise data på framskrivning av befolkning og sammensetning etter kjønn/alder. Annet tallgrunnlag hentes inn etter behov.

3.2.2 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Konsekvensutredning (KU)

Kommunen er i gang med en helhetlig overordnet kommune-ROS for å kartlegge risiko og sårbarhet i kommunesamfunnet. Til arealdelen skal det lages en egen ROS-analyse for å vurdere om det kan bygges trygt i de aktuelle områdene, om enkelte områder skal inngå i hensynssoner eller om selve byggingen medfører risiko og må sikres. Å unngå risiko er utgangspunktet og dette vil være viktig for å si ut forslag.

For arealdelen skal det lages en konsekvensutredning som vurderer og beskriver virkninger for miljø og samfunn der det er avsatt byggeområder, endringer av utbyggingsformål eller åpnet for spredt bebyggelse i LNF-områder. Hensikten er å få en samlet vurdering av de ulike interessene for å kunne ta valg om arealbruk.

Konsekvensutredningen skal inngå i planbeskrivelsen. ROS-analysen vil være en del av konsekvensutredningen og kobles til hvert enkelt område.

3.2.3 Kommunereform

Er svært aktuelt som tema, og diskusjonen vil gå i planperioden. Delvis en grunn til at planperioden bare settes til 9 år. Videre avklaring tas fortløpende. Trolig nok å se på arealbruk i tilstøtende områder og kommentere i planbeskrivelsen.

3.2.4 Temakart. Fagutredninger. Alternative løsninger.

Behov er drøftet med regionalt Planforum, og det ble ikke pekt på spesielle behov. Det er i utgangspunktet ikke ressurser til ny kartlegging av naturfarer. Det er derimot flere tema som er tilgjengelig i kartverktøyet for Sør-Hedmark. Videre er det ulike fagbaser.

Det vil åpnes for alternative løsninger, men det er et mål å begrense dette mest mulig. Det må være fokus på å fatte beslutninger for å sikre framdrift.

3.2.5 Behandling og krav til innspill

Det er utarbeidet et eget skjema (vedlagt) der opplysninger knyttet til lokalisering, beskrivelse av dagens bruk og ønsket bruk skal gjøres av forslagsstiller. Det forventes at forslagsstiller kommer med lokalkunnskap og en enkel vurdering av hvilke virkninger endret arealbruk kan ha for samfunn og miljø. Det ble åpnet for innspill i høringsperioden av planprogrammet for å utnytte tiden. Kommunen står fritt til å vurdere alle innspill ut i fra faglige og politiske grunner.

3.3 Planprosess

3.3.1 Organisering

Kommunalsjef samfunn er prosjekteier og har det øverste administrative ansvaret.

Plangruppe vil være fra avdeling landbruk og teknisk. Videre må rådmannens ledergruppe, kultursjef, brannsjef og representanter fra Eidskog næringssservice KF delta i utarbeidelse og spesifikke fagoppgaver.

Prosjektleder er kommunens areal- og samfunnsplanlegger.

Eidskog kommune fikk ny organisering etter valget høsten 2015. Mandat og prosjektplan ble vedtatt i planutvalget 24.3.2015. Videre innstilte planutvalget på

oppstart som kommunestyret vedtok den 12.5.2015. Etter valget ble planutvalget flyttet fra formannskapet til plan- og samfunnsutvalget.

Plan- og samfunnsutvalget vil benyttes til dialog der administrativ plangruppe skal ha en løpende dialog i forkant av de formelle behandlingene. Denne funksjonen hadde komite for trivsel, miljø og kultur (TMK) tidligere. Representanter for ungdomsrådet, de eldres råd og rådet for funksjonshemmede skal delta når det er saker som berører disse. Det kan være aktuelt med justering her pga. ny organisering.

Plan- og samfunnsutvalget innstilte og kommunestyret fastsatte planprogrammet den 17.11.2015. Plan- og samfunnsutvalget vil innstille på vedtak i sakene om offentlig ettersyn av planforslag. Plan- og samfunnsutvalget kan vedta utlegging til ev. 2. gangs høring. Plan- og samfunnsutvalget er styringsgruppe og prinsipielle spørsmål skal drøftes her.

Ut i fra kommuneplanens arealdel sin karakter og betydning har kommunestyret fattet vedtak om oppstart, utlegging og fastsetting av planprogrammet. De vil også vedta utlegging av planforslag til offentlig ettersyn. Kommunestyret skal selv vedta kommuneplanens arealdel.

3.3.2 Informasjon og medvirkning

PBI § 5-1 gir bestemmelser om medvirkning. Alle som fremmer planforslag skal legge til rette for medvirkning. Planmyndigheten skal gjennom hele planarbeidet sørge for en åpen, bred og tilgjengelig medvirkningsprosess. Samtidig må medvirkning brukes bevisst siden det ofte er samme personer som går igjen i flere organisasjoner og kommunen også har flere planer som vil gå i perioden. Noen prosjekt kan kobles sammen med felles arbeid.

For å gi informasjon vil verktøyet «Plandialog» som kobler kart og sakssystem benyttes. Her arbeides det med å få prosessmal på plass. Dette er åpent for alle på nett. Videre skal aktuelle dokumenter og informasjon om prosessen legges ut på eidskog.kommune.no.

Informasjon og muligheter for innspill og diskusjon vil skje gjennom noen åpne temamøter i forbindelse med utarbeiding av planprogram, og høringer. Medvirkning og samråd vil skje gjennom arbeidsmøter med grendeutviklingslag, organisasjoner, næringsliv og myndigheter. Det kan også opprettes arbeidsgrupper etter behov.

Det vil undersøkes om det er verktøy som bidrar slik at barn i barneskolealder kan medvirke. Det vil også tas kontakt mot ungdommens råd ved kontaktperson og SLT-koordinator for å få fram flere innspill fra barn og unge.

Dette bør omfatte lokalsamfunnet og skape grunnlag for dialog med organiserte så vel som uorganiserte interesser.

3.3.3 Opplegg for iverksetting og evaluering

Det vil lages et opplegg for iverksetting og evaluering for å kunne dra nytte av erfaringer underveis, få ønsket praksis på plass med en gang etter vedtak og evaluere for å få nytteeffekt på andre kommunale planer.

3.3.4 Framdriftsplan

Planprogram ferdig vedtatt høsten 2015. Noe av planarbeidet må startes før vedtak pga. ønske om barmark. Planarbeid og høring i hovedsak høst 2015-vår 2016, med ønske om vedtak siste kvartal 2016.

Forklaring: TMK: Komite for trivsel, miljø og kultur.
K: Kommunestyret

FS/PS: Formannskapet = Planutvalg
Planf. : Regionalt planforum

År	2015				2016				
	Kvartal	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Orienteringsmøte TMK		TMK 18.3.							
Mandat/prosjektplan FS		FS 24.3.							
Planprogram utarbeides		Planf. 25.3.	TMK 22.4.						
Oppstart FS+KS			FS 28.4. K 12.5.						
Høring planprogram, (ca. 25.5.-15.8. Juni og august viktig pga ferie.)			TMK						
Stadfesting planprogram FS/KS					PS 3.11 K 17.11.				
Planarbeid (delvis barmarksesong)			«tjuvstart» pga sommer			Planf.			
Vedtak om høring					PS K				
Høring									
Bearbeiding									
Ev. vedtak om 2.gangs høring									
Bearbeiding									
Vedtak									
Iverksetting, evaluering									

3.4 Vedlegg

Skjema: Innspill om ønsket arealbruk. Revidert etter Kommunestyrets vedtak i tråd med fullmakt gitt rådmannen.

Innspill om ønsket arealbruk.

Revisjon av kommuneplanens arealdel 2016-2025

Innspill til ønsket arealbruk kan gjøres ved å fylle ut skjemaet eller selv skrive brev/e-post som gjør de samme vurderingene. Alle har rett til å komme med innspill til planarbeidet. Innspill rettet mot innhold i planprogrammet gjøres i eget brev/e-post. Innspill om arealbruk vil bli vurdert av kommunen i forhold til andre avveininger som skal gjøres.

Innspill sendes Eidskog kommune, pb. 94, 2230 Skotterud eller postmottak@eidskog.kommune.no. Ev. spørsmål kan rettes til Torfinn Smines (via servicekontor 62 83 36 00) eller torfinn.smines@eidskog.kommune.no.

1. Organisasjon/navn på forslagsstiller: Forslagsstiller skal redegjøre for om det er grunneier/-e, bedrifter, interesseorganisasjoner eller andre som fremmer forslaget.		
Navn:	Postadresse:	Tlf: E-post:
2. Beliggenhet og avgrensning: Det bør også følge et kart (se veiledning) over hvilket område som ønskes brukt som vedlegg.		
Stedsnavn/adresse:		
Gårds- og bruksnr.:		
3.1 Ønsket fremtidig arealformål/arealbruk: Plan- og bygningsloven ramser opp hovedgrupper av arealbruk med underformål. Det som anses som relevante formål i Eidskog er gjengitt under. Beskriv hva som ønskes i boksen 3.2.		
Siden det er en revisjon av dagens plan fra 2004 vil området bruk i utgangspunktet være som i denne. Arealdelen fra 2004 finnes på kommunens nettsider.		
<u>Bebyggelse og anlegg:</u> Boliger, forretninger, offentlig eller privat tjenesteyting (forsamlingslokale, barnehage), fritidsbebyggelse, fritids- og turistformål (campingplass, utleiehytter), råstoffutvinning (sand, grus, stein og torv), næringsbebyggelse (kontor, hotell/overnatting, bevertning, industri, lager), idrettsanlegg.		
<u>Samferdsel og teknisk infrastruktur:</u> Veg, gang- og sykkelveg, parkeringsplasser, traseer for teknisk infrastruktur.		
<u>Grønnstruktur:</u> Naturområder, turdrag, friområder og parker.		
<u>Bruk og vern av sjø og vassdrag:</u> Drikkevann, natur- og friluftsområder, småbåthavn.		
<u>Landbruk-, natur- og friluftformål (LNF):</u> Areal som er viktig for landbruk (LNF), LNF med tillatt spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse (i kombinasjon eller hver for seg).		
<u>Hensynssoner:</u> Særlige hensyn til naturmiljø, kulturmiljø, friluftsliv. Sikrings- og faresone med årsak.		
3.2 Ønsket bruk av området: Gi en beskrivelse av hva som foreslås og hvilke vurderinger som ligger bak ideen, jf. arealformål i pkt. 3.1 i feltet under.		
4. Dagens bruk av området: Gi en beskrivelse av hva området brukes til i dag og hva som kan være realistisk framtidig bruk uten endring i arealbruk i feltet under.		
5. Historisk bruk av området: Gi en kort beskrivelse av hva området historisk sett har vært brukt til i feltet under.		

6. Vurdering av tiltaket: Det kan være utfordrende å beskrive hvorfor et område bør tas vare på eller bygges ut. Her ønskes forslagsstillers egen vurdering av positive og negative virkninger.		
Tema:	Beskrivelse: Hva finnes? Beliggenhet, bruk, kjente forhold, lokalkunnskap.	Konsekvenser: Hvilke virkninger får tiltaket (positivt, ingen eller negative) og forslag til forbedringer.
Landskap og naturverdier (f.eks. synlighet, naturinngrep, kantsoner, biologisk mangfold, strandsone)		
Landbruk og jordvern (f.eks. skog, dyrka mark, driftsveger)		
Støy og forurensing (f.eks. rester fra tidligere bruk, medfører støy, er i dag utsatt)		
Kulturminner og kulturmiljø (f.eks. bygninger, kjente kulturminner, lokalhistorie)		
Nærmiljø og turområder (f.eks. bruk, muligheter, løyper)		
Naboer eller nabobedrifter (f.eks. ulemper, begrensninger samarbeid, felles løsninger)		
Grende- og sentrumsutvikling (f.eks. prosjekter, muligheter, dagens funksjoner)		
Barn og unge (f.eks. møtesteder, medvirkning, lekeområder, snarveger, trygghet)		
Næringsliv og sysselsetting (f.eks. styrker/ulemper, bransjer, hva finnes fra før, type aktivitet og omfang)		
Tjenestebehov (f.eks. skole, vann/avløp, veg, strøm, bredbånd, kapasitet)		
Helse/folkehelse (f.eks. virkninger for helse, mosjon, sosiale behov, trivsel)		
Trafikk og -sikkerhet (f.eks. endringer i trafikk, vurdering av tiltak, type trafikk, farlige steder)		
Risiko for radon, flom, jordskred, overflatevann (f.eks. lokalkunnskap, undersøkelser, tiltak)		
7. Tenkelige problemstillinger og forhold kommunen bør vurdere: Her nevnes forhold forslagsstiller er usikker på, men som kan ha betydning for videre vurderinger, eller andre ting som kommunen bør vite. Dette kan også tas muntlig med saksbehandler.		
8. Vedlegg: Kart, utfyllende opplysninger, foto o.l. kan skrives på eget ark/vedlegg.		
9. Signering/navn:		
Dato:	Navn:	